

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. III. Quomodo Deus cognoscat se & creaturas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

SECTIO TERTIA.

Quo modo Deus cognoscat se, & creaturas.

I. Certum est, Deum cognoscere seipsum.

CIRCA primum: quæ in fine sectionis primæ, & initio secundæ diximus, probant Deum cognoscere seipsum: Deus enim, quemadmodum ibidem declaravi, absque omni dubio, est objectum primarium Scientiæ Divinæ, utpote objectum omnium nobilissimum, & maxime intelligibile: imò, ut docet S. Thomas hic, q. 26. in hoc sita est Dei beatitudo; neque enim foret beatus quantumcumque cætera omnia sciret, si se nesciret.

II. Sine hac cognitio Dei respectu sui ipsius, directæ, an reflexæ.

Hæc autem cognitio Dei, quamvis dici aliquo modo possit reflexa, cum sit objectum sui, magis tamen propriè dicitur directæ, ut notat P. Suarez, & alii, cum omnino idem sit objectum & cognitio, saltem ut formaliter terminatur ad se. Unde, nulla cognitio propriè est reflexa, nisi quæ realiter ab aliâ cognitione distincta, supra illam reflectit.

III. Aureoli sententia est, omnia Dei cognitionem ad seipsum terminari.

Quoad secundum, de cognitione Dei ut terminatur ad creaturas, plures occurrunt difficultates examinandæ. Aureolus vult, cognitionem divinam terminari ad ipsam solam Dei Essentiam, & entitatem ejus intrinsicam, ut habeat par sibi objectum: Unde, scientiam Dei nullo modo tendere ait ad creaturas, sed solum ad esse earum ideale, seu substantiam increatam Dei; quæ tamen, inquit, cum creaturas eminenter contineat, quisquis eam videt, videre dicitur creaturas, non formaliter, sed æquivalenter. Adhuc verò, hanc æquivalentem creaturarum cognitionem sufficere ad dirigendum Deum, ut circa eas operetur, nempe ad eas producendas, destruendas, gubernandas &c. atque ad plenè de iis disponendum.

IV. Dicunt alii, Deum creaturas in seipso non cognoscere.

Vasquez hic, d. 60. & alii, planè è contrario affirmant, scientiam creaturarum in Deo ita terminari ad creaturas, ut omnino immediatè ad ipsas feratur in seipsis, & nullo modo eas cognoscat Deus in sua substantiâ increatâ, vel Attributis, utpote quæ secundum ipsos, nullum dicunt ordinem seu relationem ad creaturas.

V. Tertia sententia est, Deum cognoscere creaturas in seipso tantum.

Suarez verò hic lib. 3. de Attrib. cap. 2. Molina, Valentia, & alii, asserunt Deum non cognoscere creaturas immediatè in seipsis, sed tantum in sua increatâ substantiâ, non quidem in illâ solâ sistendo, ut volebat Aureolus, sed per illam tanquam medium cognitum, tendendo ad creaturas secundum proprias earum rationes.

VI. Dei Scientia non sistit in solo Deo, sed terminatur ad creaturas.

Dico primò: Scientia Divina non sistit in solâ entitatè increatâ Dei, seu esse ideali creaturarum, sed ulterius fertur ad ipsas creaturas, & eas in substantiâ increatâ Dei, & per eam representat. Ita omnes hodie contrâ Aureolum, quem tamen nonnulli à contraria sententia excusant. Gravissimi etiam Auctores, ut S. Ambrosius, S. Clemens Alexandrinus, Theodoretus & alii hunc errorem tribuunt Aristoteli; in Metaphysica enim de objecto Divinæ Scientiæ disputans, ait Deum seipsum intelligere, de aliis vero rebus, inquit, melius est quædam non scire, quam scire, alioqui intellectus divina non esset quid optimum. Timebat scilicet, ne ex cognitione rerum nonnullarum Scientia Divina videretur. Certè, quoad actus nostros liberos, omnino negasse Deo videtur illorum cognitionem, quòd nimirum eam cum libertate conciliare non poterat; quem sequitur hac in parte Cicero lib. de Fato; de quo proinde appositè ait S. Augustinus

Aristoteles.

lib. 5. de Civit. cap. 9. *Ut homines liberos faceret, fecit sacrilegos, nempe qui Deo scientiam potius adimere voluit, quam hominibus libertatem.*

Veritas autem Conclusionis nostræ constat, tum ex locis Scripturæ superius pro scientia Dei allatis, tum quia sæpe dicitur Deus numerare stellas, capillos capitis &c. quæ significant videre plura ut plura, & consequenter non sistere in esse ideali, seu Creatrice Essentiâ, quæ unica est. Dicitur item Deus contemplari terram, & id genus alia, quæ passim in divinis literis occurrunt, quibus apertè hoc convincitur. Deinde, ut supra vidimus, Deus est creator & gubernator omnium rerum; ergo ita illas debet cognoscere, ut in particulari circa eas variis possit actionibus versari. Nec sufficit, ut vult Aureolus, quòd cognoscat suam Essentiam, quæ est illarum imago, nisi eam cognoscat ut imaginem; hoc autem fieri nequit, nisi ulterius cognitio in ipsas creaturas feratur.

VII. Variè probatur, increata scientiâ non sistere in intrinsicâ Dei Perfectionibus.

Argumenta quæ contrâ hanc doctrinam opponi possunt, sunt in duplici differentia; vel enim deducuntur ex eo quod sequeretur, Deum cognoscere infinita possibilis actu, omnes partes continui, creaturam omnium perfectissimam, & alia hujusmodi, de quibus latè disputavi in Philosophia, Disp. 46. sect. 3. & septima; vel ex eo quòd sequeretur, Deum mutari, si videat res existentes, aut futuras; jam enim hunc mundum videt, & hanc seriem rerum, si autem alius mundus fuisset futurus, alium vidisset; ergo habuisset aliam scientiam; ergo hinc sequi videtur, mutatum iri Deum, si ipsius scientia non consistat in increata entitatè Dei, sed ulterius tendat ad creaturas. De hac difficultate, quæ una est ex præcipuis totius Theologiæ, dicemus postea.

VIII. Quamam pro Aureoli sententia proponi solent argumenta.

SECTIO QUARTA.

An Deus cognoscat creaturas in seipso.

DEO secundò cum S. Thoma hic, q. 14. a. 5. Suarez hic, lib. 3. cap. 2. Molina, & alii communiter, contrâ Vasq. Becanum, & alios nonnullos, Deum cognoscere creaturas in seipso, tanquam in medio cognito. Ratio est quam supra attulimus Disp. 17. quia nimirum Deus dicit ordinem transcendentem ad creaturas: cum ergo eas perfectissimè contineat, non minus propriè in eo videri possunt, quàm quivis effectus in causa creatâ.

I. Deus cognoscit creaturas in seipso, tanquam in medio cognito.

Confirmatur primò: nam, ut supra vidimus Disp. 18. sect. 2. num. 5. & deinceps ex S. Augustino, & aliis Patribus, Sancti & Angeli cognoscere possunt creaturas in Deo, ergo & Deus cognoscere eas poterit in seipso. Confir. secundò: alioqui enim Deus perfectè se non comprehenderet; actus quippe ut sit comprehensivus causæ alicujus, non solum cognoscere debet causam & effectum, seu concomitanter, sed illativè, cognoscendo scilicet effectum in causa, & per causam. Ratio autem est: actus siquidem comprehensivus causæ, perfectiùs eam cognoscere debet, quàm per alios actus cognoscatur: sed hoc non præstat nisi effectus in ea videantur: ergo, &c.

II. Ulterius ostenditur, Deum videre creaturas in seipso.

Objicit Vasquez hic, d. 60. cap. 2. num. 7. Si, inquit, Deus cognoscat creaturas in seipso, cognosceret eas maxime in Omnipotentia, utpote earum causâ: sed in hac illas non cognoscit: ergo: Minor probatur, Omnipotentia enim supponit Scientiam, cum illa non agat nisi per intellectum; unde, ideo potest

III. Deus creaturas cognoscit in sua Omnipotentia.